

Länsstyrelsen
GOTLANDS LÄN

Bevarandeplan för Natura 2000-området Yttre Stockviken

SE0340104

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000 -områden bygger på krav som finns i EU:s fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EU:s fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EU:s arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, t ex skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontaktar Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t ex skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap. I de fall där ny kunskap har tillkommit, har Länsstyrelsen för avsikt att föreslå dessa ändringar till regeringen när nästa tillfälle ges. Vid förvaltning och tillståndsprövning utgår man från i verkligheten förekommande naturtyper, varför det är nödvändigt att bevarandeplanen redovisar dessa, även om de inte har hunnit beslutas av regeringen.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet.

Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen.

Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Begreppsförklaringar Natura 2000

SPA - Område som genom regeringsbeslut klassificerats som särskilt skyddsområde i enlighet med EU:s fågeldirektiv (2009/147/EEG).

pSCI - Område som är föreslaget av regeringen, men ännu ej antaget av EU-kommissionen.

SCI - Område som, i den biogeografiska regionen eller de biogeografiska regionerna det tillhör, väsentligt bidrar till att bibehålla eller återställa en gynnsam bevarandestatus hos någon av livsmiljöerna i bilaga 1 i art- och habitatdirektivet eller någon av arterna i bilaga 2 i samma direktiv. Områden som kan bidra till att nätverket Natura 2000 blir sammanhängande och som väsentligt bidrar till bibehållandet av den biologiska mångfalden inom den biogeografiska regionen eller de biogeografiska regioner (kontinental, boreal, alpin, marin östersjön och marin atlantisk) som avses.

SAC – Område av gemenskapsintresse (SCI) som av regeringen med stöd av MB (Miljöbalken) 7 kap. 28 § förklarats som särskilt bevarandeområde.

Gynnsamt bevarandetillstånd

En arts bevarandestatus anses gynnsam när:

- populationsutvecklingen visar att arten på lång sikt kommer att förbli en del av sin livsmiljö
- dess naturliga utbredningsområde inte minskar och sannolikt inte heller kommer att minska
- tillräckligt mycket livsmiljö finns för att arten ska bibehållas på lång sikt.

En naturtyps bevarandestatus anses gynnsam när:

- dess naturliga utbredningsområde och de ytor den täcker är stabila eller ökande
- de strukturer och funktioner som krävs för att livsmiljön ska bibehållas finns kvar under överskådlig framtid
- bevarandestatusen hos dess typiska arter är gynnsam.

Bevarandeplan för Natura 2000-området SE0340104 Yttre Stockviken

Kommun:

Områdets totala areal: 119,9 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen:

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2016-12-21

Markäggarförhållanden:

Privata

Regeringsbeslut, historik:

SPA: 1998-01-01, regeringsbeslut M97/4407/4, pSCI: 2004-04-01, SCI: 2005-01-01,
SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

1210 - Driftvallar

1220 - Sten- och grusvallar

1310 - Glasörtstränder

1630 - Strandängar vid Östersjön

1640 - Sandstränder vid Östersjön

6210 - Kalkgräsmarker

6410 - Fuktängar

1493 - Kalkkrassing, *Sisymbrium supinum*

A045 - Vitkindad gås, *Branta leucopsis*

A132 - Skärfläcka, *Recurvirostra avosetta*

A151 - Brushane, *Philomachus pugnax*

A193 - Fisktärna, *Sterna hirundo*

A194 - Silvertärna, *Sterna paradisaea*

A195 - Småtärna, *Sterna albifrons* (nytt namn *Sternula albifrons*)

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

---Prioriterade bevarandevärden---

Inom Natura 2000-området Yttre Stockviken är de prioriterade bevarandevärdena områdets Strandängar vid Östersjön (1630), Fuktängar (6400), Kalkgräsmarker (6210), Sten- och grusvallar (1220), Glasörtstränder (1310), Sandstränder vid Östersjön (1640) och Driftvallar (1210), samt förekomsterna av kalkkrassing (1493), vitkindad gås (A045), skärfläcka (A 132), brushane (A151), fisktärna (A 193), silvertärna (A194) och småtärna (*Sternula albifrons*).

Det är prioriterat att bevara den flora och fauna som är typisk för de ovan nämnda naturtyperna och att bevara ett kustområde med strandängar med höga botaniska, entomologiska och ornitologiska värden.

---Motivering---

Yttre Stockviken utgör tillsammans med den närliggande Faludden ett av Gotlands största sammanhängande trädlösa strandområden, med lång hävdkontinuitet och en rik flora och fauna knuten till betade havsnära gräsmarker. Området hyser även en rik fågelfauna och utgör ett viktigt häcknings- och rastningsområde för arter förknippade med grunda havsområden och öppna strandängar.

---Prioriterade åtgärder---

Fortsatt betesbruk med hänsyn till områdets karaktär, hävdhistoria och skyddsvärden såsom vegetation och häckande fåglar. Vid ogynnsam täckningsgrad av igenväxningsvegetation sker i första hand manuell underhållsröjning vid behov.

Beskrivning av området

Yttre Stockviken är ett strandängsområde på Storsudrets ostkust, som tillsammans med Faludden utgör ett av Gotlands största trädlösa strandområden. Området består i västra delen av sjön Inre Stockviken som får sitt tillflöde av ett dike som avvattnar åkermarkerna och våtmarkerna vid Honngännmyr och Rörträsk. Sjön, som är ca en meter djup, har tidigare varit en havsvik vilken har täppts till av sediment från havet. Dräneringen sker nu i drågartade bäckar genom strandängen och ut i Yttre Stockviken. Denna vik utgörs i sin inre del av vidsträckta strandängar med ett brett bälte saltpåverkad vegetation. I viken blottläggs under lågvatten stora ytor vegetationslösa lerfält.

Söder om Yttre Stockviken tar de vidsträckta fuktängarna vid Aurriv vid. Berggrunden i området utgörs av krinoidkalksten. Fuktängarna vid Aurriv och i norra delen av området ligger nästan direkt på hällen och täcks endast av ett tunt lager vittringsgrus, vid udden längst ut på Aurriv finns rikligt med grus. I övriga delar av området överlagras sand kalkstenen. Stränderna vid Yttre Stockviken täcks av rikligt med moränblock. I hela området har tidigare funnits utspridda moränblock, men dessa ligger nu i de talrika stentun som genomkorsar hela området och som fortfarande utgör funktionella hägnader för de betande djuren.

Liksom på den närliggande Faludden var stora delar av markerna äng under 1700-talet. Bete har dock präglat markerna vid Stockviken under lång tid, och nästan hela området hävdas fortfarande. Markerna är mycket välhävdade.

Vegetationen vid stranden kring Inre stockviken består av en mängd olika vegetationstyper. I södra delen finns en mycket välhävddad blöt sjöstrandäng. Här växer krypven, tiggarranunkel, vattenmåra, vattenskräppa, groblad, axslinga och lerkrokmossa. Vid högvattensituationer under vår, vinter och höst står stora delar av strandängen under vatten. Ovanför den blötaste delen dominerar krypven, här växer även gåsört och ärtstarr. Sydvästra delen har likartade vegetationstyper, men här är markerna ohävdade och står under långsam igenväxning. Här finns en liten fuktäng där det växer stagg, knägräs, ljung, gulkämpar samt spärrhakmossa. Vegetationen på havsstranden är hävdpräglad och mycket artrik, med salttåg, rödsvingel, krypven, strandkrypa, saltgräs, smultronklöver, kustarun, gåsört, havssälting, strandmalört och glasört. Här växer även en del strandnål samt flikmålla, en underart av spjutmålla som är sällsynt på Gotland. Fuktängarna i området är vidsträckta och saknar helt träd och buskar. Marken är tuvig vilket beror på att den av bete beroende gula tuvmyran bygger sina bon här. I fuktängarna växer älvväxing, hirsstarr, slankstarr, rödsvingel, tuvåtätel, knägräs, rödklöver, brudbröd, krissla, vildlin och blodrot. Ute på Aurriv hävdas ängarna inte när denna bevarandeplan skrivs.

Markerna vid Stockviken hyser ett synnerligen rikt fågelliv (hör till de fågelrikaste på Gotland) och är en mycket viktig rastplats för sträckande vadare, änder och gäss. Till häckfågelfaunan hör snatterand, årta, kricka, skedand, stjärtand, bläsand, skärfläcka, rödbena, strandskata, tofsvipa, brushane, rödspov, storspov, sydlig kärrensäppa, småtärna, silvertärna, fiskmås, grågås, knölsvan samt gulärta. I vassarna häckar rörsångare, sävsångare, skäggmes, vattenrall och ibland även brun kärnhök. Under våren rastar stora mängder vitkindade gäss i området på sin väg till ryska ishavs-kusten. Ibland kan flera tusen gäss samtidigt uppehålla sig i området. Området är fågelskyddsområde med tillträdesförbud under delar av året.

Vad kan påverka negativt

---Igenväxning---

Det mest påtagliga hotet mot de biologiska värdena knutna till betesmarker är igenväxning, en naturlig följd av den succession som sker i dessa habitat när störningsfaktorer i form av bete, tramp, brand och vind inte längre förmår att hålla igenväxningen tillbaka. Igenväxningen utgör ett hot mot både flora och fauna. De öppna gräsmarkernas växter är så gott som helt beroende av ljusinstrålning och störningar i form av bland annat bete och tramp, och fåglarna som födosöker på strandängarna är beroende av öppen mark med kortväxt vegetation. Ökad igenväxning leder till ökad förnaansamling från döda växter vilket på sikt medför en näringsanrikning och tjockare jordtäcke, vilket i sin tur påskyndar igenväxningen. I strandnära områden är bete nödvändigt för att hindra igenväxning med vass. Mycket intensivt bete kan dock missgynna flera kärlväxter och mossor och påverka den kartakteristiska strandängsfloran negativt.

---Avmaskning och tillskottsutfodring---

Användning av avmaskningsmedel som innehåller makrocycliska laktoner (där avermectinerna ingår) utgör ett hot mot den dynglevande insektsfaunan och kan påverka hydrokemin i våtmarkerna och deras ingående arter. Tillskottsutfodring av betesdjuren ger en indirekt näringstillförsel till marken och våtmarkerna och missgynnar den konkurrenssvaga floran.

---Ingrepp och störning---

Kraftiga ingrepp och störning är ett hot mot områdets naturtyper och arter. Framförandet av fordon i terrängen kan skada markernas vegetation och fauna. Andra hot är exploatering i form av bebyggelse, bryggor, sandtäkt, muddringar och dikningar, skador från båttrafik, fiske med redskap som skadar bottenarna och icke selektiva fiskeredskap som hotar den biologiska mångfalden av däggdjur, fåglar, fisk och bottenlevande djur. Friluftsliv kan utgöra ett hot mot områdets fågelliv under häcknings- och rastningstider. Grunda havsområden är viktiga som uppväxtområden för många fiskarter samt för ryggradslösa djur, och för fåglar som födosöker där. Verksamheter som försämrar kvaliteten på de grunda havsområdena och förutsättningarna

för de arter som är knutna till dem utgör därmed ett hot även mot strandmiljöerna på land.

Gödsling, kalkning eller insådd av för naturtypen främmande arter har en negativ inverkan på områdets biologiska värden. I området finns när bevarandeplanen skrivs ingen skog alls, och alla former av produktionsinriktat skogsbruk utgör ett hot mot området.

Ökad pålagring med ruttnande tång och alger (släke) kan vara negativt och ge övergödningseffekter på stränder och strandnära områden. I äldre tider förekom ofta tångtäkt som höll strandområdena fria från större tångvallar/driftvallar. Tångtäkt och strandstädning utgör dock ett direkt hot mot arter knutna till förmultnande organiskt material som spolats upp på stranden, och småkrypsfaunan minskar drastiskt på stränder som städas från tång. Tångtäkt kan främst motiveras på stränder med massförekomster av uppspolade fintrådiga alger (som uppkommer som följd av övergödning) eller på stränder med större driftvallar. Hänsyn bör i så fall tas till att stränderna (både flora och fauna) är känsliga för slitage, och tillräckliga mängder tång bör lämnas för att småkrypsfaunan inte ska missgynnas.

För sandstränder kan erosion lokalt utgöra ett hot.

---Utsläpp av olja, kemikalier och näringsämnen---

Utsläpp av olja och kemikalier eller läckage från båttrafik i Östersjön kan orsaka stora skador på både växt och djurliv i havet och på land. Många fågelarter påverkas av oljeutsläpp både direkt och indirekt genom påverkan på bottenfaunan. Utsläppets storlek, tid på året och väderförhållanden har betydelse för hur stora konsekvenserna blir och hur effektivt saneringsarbetet kan genomföras.

Strandnära skogsavverkningar och läckage av näringsämnen från jordbruksmark leder till ökad tillförsel av näringsämnen till vattnet genom avrinningen från land. De grunda kustområdena och flacka stränder som översvämmas är känsliga mot övergödning, vilket resulterar i snabbare igenväxning och förändrad artsammansättning. Övergödning orsakar även syrebrist på bottenarna.

---Gödslings- och försurningseffekter från nedfall av luftburna föroreningar---

Under den senaste 50 åren har andelen luftburna näringsämnen ökat dramatiskt vilket i sin tur inneburit en anrikning av kväve i tidigare näringsfattiga marker. Gödningseffekter innebär att igenväxningen kan accelerera och artsammansättningen i fältskiktet kan förändras till följd av luftburet kvävenedfall. Surt nedfall och andra luftburna föroreningar kan påverka både flora och fauna i området.

Bevarandeåtgärder

Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för naturvårdsinriktade ändamål som skötsel och förvaltning av det berörda området (7 kap. 28 a § miljöbalken).

- Området ligger inom Riksintresse för Naturvård.
- Området ligger inom Riksintresse för Friluftsliv.
- Området är delvis skyddat som fågelskyddsområde, med tillträdesförbud under delar av året.

---Bete---

Området utgörs av betade gräsmarker och hävdpräglad skogsmark som varit betesmark under lång tid. För att bevara de naturvärden som är knutna till området är det av stor vikt att den traditionella hävden upprätthålls. Förutsättningarna för gynnsam bevarandestatus är flera. Området skall årligen betas med i första hand nötkreatur. Vid varje betessäsongs slut ska

grässvålen vara väl avbetad. På torr mark skall ingen skadlig ansamling av förna och obetat gräs äga rum, på fuktig och våt mark är betet mindre smakligt och i sådana områden blir därför avbetningen mindre intensiv. Betespåsläpp bör ske efter det att de flesta strandängsfåglarna kläckt sina ungar i början av juni, därefter är det viktigt att betessäsongen kommer igång medan lågvatten råder och vassvegetationen är smaklig för betesdjuren. Förlängd betesperiod på hösten är fördelaktigt. Möjligheter till översvämning måste finnas. Ingen stängsling mot vattenlinjen bör förekomma, om stängsling är nödvändig måste denna ske en bra bit ut i vattnet så att betesdjuren kan hålla tillbaka vassvegetationen.

Stödutfodring av djur får ej ske. Avmaskning i förebyggande syfte, så kallad strategisk avmaskning, ska undvikas. Överväg i stället kombinationsbete med flera djurslag och rotationsbete. Avmaskningen ska skötas utanför naturbetesmarken. Medel som innehåller avermektiner får ej användas.

Ingen tillförsel av handelsgödsel får ske.

---Underhållsröjning---

Manuell underhållsröjning föreslås vid uppslag av träd och buskar som ratas av betesdjuren.

---Bränning av betesmark---

Bränning i syfte att vitalisera betet och göra betet mer smakligt och näringsrikt för djuren har varit en skötselmetod som använts under mycket lång tid i gotländska betesmarker. Bruket att bränna mark har dock visat sig ha negativ inverkan på fågellivet på strandängar, och ska därför ske restriktivt. Bränning får ej ske oftare än vart sjunde år. Bränning får under ett och samma år omfatta högst 50 hektar mark. Bränning bör inte ske under perioden 1 mars - 31 oktober, men kan övervägas tidigare under sensommaren-hösten (efter 31 juli) om förhållandena kräver det och om åtgärden kan göras med tillräcklig hänsyn till områdets flora och fauna, framför allt rastande flyttfåglar. När bränning utförs ska marken vara så blöt att endast fjolårsgräset brinner av, grässvålen ska inte fatta eld.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

1210 - Driftvallar

Areal: 0,75 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

I Yttre Stockviken förekommer driftvallar i norra delen av viken strax ovanför Inte Stockviken. Nedan följer en generell beskrivning av naturtypen.

Driftvallar består av kväverika vallar av organiskt material på flacka stränder bestående av sten, grus eller sand. Vallarna uppkommer genom att tång, vass eller annan vegetation drivit med vattnet genom strömmar och vågrörelser och lagrats upp som ”vallar” längs stränderna. På det ofta mycket kväverika underlaget förekommer en, frodig vegetation av främst ettåriga växter, men ett inslag av fleråriga växter kan förekomma. Driftvallarna hyser en rik insektsfauna, samt vissa kräftdjur. Välutvecklade driftvallar är en viktig miljö för födosökande, rastande vadarfåglar.

I och med att blåstångens utbredning minskat i vissa områden har blåstångsvallarna blivit sällsyntare, medan driftvallar bestående av säv och fintrådiga alger blivit allt vanligare.

Bevarandemål

Arealen Driftvallar (1210) ska vara minst 0,75 hektar.

Vallarna består av en ansamling av kväverikt organiskt material som blåstång, säv, vass eller annan vegetation, där ett kontinuerligt tillskott och en naturlig omsättning av driftmaterial sker. Ingen förändring i deposition från blåstångsvallar till vallar bestående av säv och fintrådiga alger förekommer. Vattenkvaliteten i området är god, och den antropogena belastningen i form av utsläpp och läckage av övergödande näringsämnen, olja och kemikalier försumbar.

Växtsamhällen av kvävegynnade, annuella växter förekommer och vegetationen varierar med åldern på respektive driftvall. Naturtypen hyser en rik insektsfauna samt vissa kräftdjur. En för naturtypen naturlig artsammansättning förekommer med frånvaro av arter som blivit klassade som invasiva. Typiska arter och karaktärsarter förekommer rikligt och visar inga tecken på bestående populationsnedgångar.

Bevarandetillstånd

Gynnsam

1220 - Sten- och grusvallar

Areal: 0,03 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Sten- och grusvallarna i Yttre Stockviken finns i en remsa längs kusten på vikens norra sida, samt ute på ett av de små skären i viken. Nedan följer en generell beskrivning av naturtypen.

Sten och grusvallar förekommer i boreal och kontinental biogeografisk region. De inkluderar även fossila vallar, och förekommer alltid i direkt anslutning till stranden. Vallarna utvecklas genom att småsten avsätts vid gränsen för högvattenståndet, mer permanenta vallar uppstår när sten och grus kastas längre upp på land av stormvågor. Med tiden kan flera vallar staplas mot varandra och skapar vidsträckta markstrukturer.

Vilka förhållanden som råder för arters etablering i vallarna varierar beroende på stabilitet, mängden finfördelat material som ackumulerats mellan småstenarna, lokalt klimatförhållande, bredden på strandremsan mellan vällen och havet, och om och hur lokalen tidigare har nyttjats. Naturtypen är vanligen ohävdad. Vegetationens utformning varierar beroende på hur exponerad stranden är för vind och vågor, och på successionsstadium. I äldre delar kan antingen en gräs-, ljung- och risvegetation, eller en vegetation dominerad av mossor och lavar, utvecklas. Närmast stranden är florans anpassad till saltstress, starka vindar och stark sol. Floran kan också variera mellan vallarna och lägre partier mellan dem vilket resulterar i zoner av bevuxna partier och nakna gruspartier. Karaktäristisk vegetation på strandvallarna på Gotland inkluderar strandvial, tulkört, en, strandkål, saltarv, strandråg, gulmåra och tall.

Bevarandemål

Arealen av Sten- och grusvallar (1220) ska vara minst 1,6 hektar.

Vallformationerna är bestående och förutsättningar finns för naturlig och fortsatt avsättning av nytt vallmaterial. Vattenkvaliteten i området är god, och den antropogena belastningen i form av utsläpp och läckage av övergödande näringsämnen, olja och kemikalier försumbar. Pålagring av ruttnande alger är liten. Vallarna har en tydlig zonerings av olika vegetationstyper och en för naturtypen naturlig artsammansättning förekommer med frånvaro av arter som blivit klassade som invasiva. Typiska arter och karaktärsarter förekommer rikligt och visar inga tecken på bestående populationsnedgångar.

Bevarandetillstånd

Gynnsam

1310 - Glasörtstränder

Areal: 0,91 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

I Yttre Stockviken förekommer naturtypen på en plats, innanför sandstranden norr om Aurriv. Nedan följer en generell beskrivning av naturtypen.

Naturtypen består av ler- och sandsediment som periodvis översvämmas av havsvatten, huvudsakligen koloniserade av glasört och andra annueller eller gräs. Saltrika fläckar, s.k. skonor eller saltbrännor, kan förekomma. Naturtypen kan finnas som inslag i Salta strandängar (1330) eller Havsstrandängar av Östersjötyp (1630). Gränsen mot havet går vid medelvattenståndet. Naturtypen är ofta välhävdad, och kontinuerlig hävd av omgivande mark (ofta strandängar) är en viktig förutsättning för naturtypen.

Bevarandemål

Arealen av Glasörtstränder (1310) ska vara minst 0,91 hektar.

Stranden har en naturlig hydrologi och möjlighet till översvämning finns. Vattenkvaliteten i området är god, och den antropogena belastningen i form av utsläpp och läckage av övergödande näringsämnen, olja och kemikalier försumbar. Området liksom omgivande strandängar hävdas årligen genom bete. En för naturtypen naturlig artsammansättning förekommer med frånvaro av arter som blivit klassade som invasiva. Typiska arter och karaktärsarter förekommer rikligt och visar inga tecken på bestående populationsnedgångar.

Bevarandetillstånd

Gynnsam

1630 - Strandängar vid Östersjön

Areal: 33,3 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Strandängarna i Yttre Stockviken finns framför allt mitt inne i viken. Ängarna är betas delvis nöt, men delar av dem är när denna bevarandeplan skrivs ohävdade (med undantag för bete av vilda gäss). Naturtypen förekommer även på några av de små skären ute i viken. Nedan följer en generell beskrivning av naturtypen.

Merparten av strandängarna är eller har varit påverkade av slätter och/eller betesdrift. Flora och fauna varierar beroende på bland annat underlag och hävdhistorik, och är oftast präglade av antingen pågående traditionell hävd eller tidigare hävd. Arter som indikerar hävdkontinuitet ska finnas. Naturtypen är i allmänhet helt öppen, men enstaka träd och buskar kan förekomma. I södra Östersjön är strandkämpar en viktig indikatorart på en välhävdad miljö.

Strandhabitatet avgränsas mot havet vid medelvattenståndet. Vegetationen påverkas av naturliga faktorer som till exempel landhöjning, vatten-ståndsväxlingar och isskrap och är mer eller mindre tydligt zonerad. De hävdade strandängarna är viktiga för häckande vadare.

Strandängar vid Östersjön varierar dock en hel del beroende på var de förekommer. Landhöjning, vattenståndsväxlingar och isskrap har en mycket större inverkan i norra delen av Östersjöområdet vilket leder till en stor variation i naturtypens artinnehåll och en zonerad av vegetationen. Saltrika fläckar (saltbrännor) förekommer i naturtypen, särskilt i södra delen av Östersjön där salthalten är högre. De hävdade strandängarna är viktiga för häckande vadare. På platser med mycket gäss kan betespåverkan från dessa vara betydande och hålla naturtypen öppen. Kärlväxtfloran på strandängar vid Östersjön är ofta artrik.

Mark som på grund av igenväxning, felaktig skötsel eller annan påverkan i stort sett saknar karakteristiska arter och inte kan anses gå att restaurera inom en rimlig tid bör i normalfallet inte räknas som naturtyp. Detta gäller även mark som är så starkt gödningspåverkad att kvävegynnade växter helt dominerar fältskiktet.

Bevarandemål

Arealen av strandängar vid Östersjön (1630) ska vara minst 33,3 hektar.

Området hävdas årligen genom bete, företrädesvis med nöt. En tydligt hävdpräglad eller naturligt störningspräglad markvegetation förekommer. Strandängarna är öppna och saknar träd och buskar. Saltpåverkan genom mer eller mindre regelbundna översvämningar av havsvatten förekommer. Strandängen har en naturlig hydrologi. Området har en naturlig näringsnivå som är opåverkad av gödsling (förutom från betande djur). Betesdjuren hålls så långt som möjligt fria från avmaskningsmedel som innehåller makrocycliska laktoner (där avermectinerna ingår) eftersom det slår ut den dynglevande insektsfaunan.

En för naturtypen naturlig artsammansättning förekommer med frånvaro av arter som blivit klassade som invasiva. Negativa indikatorarter förekommer inte eller i mycket liten omfattning. Typiska arter, karaktärsarter och hävdgynnade arter förekommer rikligt och visar inga tecken på bestående populationsnedgångar eller trivialisering.

Bevarandetillstånd

Gynnsam

1640 - Sandstränder vid Östersjön

Areal: 0,23 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Sandstrand förekommer i Yttre Stockviken på en plats, lite norr om udden Aurriv. Nedan följer en generell beskrivning av naturtypen.

Sandstränder vid Östersjön har svagt sluttande kustlinjer formade av havets vågrörelser. Bar sand är vanligt, särskilt närmast vattenlinjen. Stränderna hyser ofta rikligt med perenna växter men kan även ha sparsam vegetation, flera av arterna är sandbindare. Insektsfaunan är särpräglad och rik. Naturtypen har en naturlig förekomst av uppspolade driftvallar av organiskt material från havet som tång och sjögräs (släke). Driftvallarna utgör ett viktigt habitat för många strandlevande arter och är därmed nödvändiga att bibehålla. Naturtypen är i regel inte påverkad av slätter eller betesdrift.

Bevarandemål

Arealen Sandstränder vid Östersjön (1640) ska vara minst 0,23 hektar.

Vattenkvaliteten i området är god, och den antropogena belastningen i form av utsläpp och läckage av övergödande näringsämnen, olja och kemikalier försumbar. Sandtäkt och framförande av fordon på stranden förekommer inte, måttligt markslitage från friluftsliv kan förekomma. Området kan ha en naturlig förekomst av uppspolad tång, men ingen massförekomst av uppspolade fintrådiga alger förekommer. En för naturtypen naturlig artsammansättning förekommer med frånvaro av arter som blivit klassade som invasiva. Negativa indikatorarter saknas eller förekommer i mycket liten omfattning. Typiska arter och karaktärsarter förekommer rikligt och visar inga tecken på bestående populationsnedgångar. Området hyser en rik insektsfauna.

Bevarandetillstånd

Gynnsam

6210 - Kalkgräsmarker

Areal: 60,2 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Stora delar av de öppna gräsmarkerna i Yttre Stockviken består av kalkgräsmarker. Gräsmarkerna är överlag välhävdade och betas med nöt. Nedan följer en generell beskrivning av naturtypen.

Naturtypen kalkgräsmark innefattar torra till friska, hävdpräglade gräsmarker nedanför trädgränsen ofta med ett rikligt inslag av örter, särskilt kalkkrävande sådana. Jordlagret är tunt och näringsfattigt och har skapats från kalkstensberggrund. Naturtypen har utvecklats genom lång hävdkontinuitet, men kan vara stadd i igenväxning. Krontäckning av träd och buskar, som inte är av igenväxningskaraktär, är 0-20 % och naturtypen är mestadels helt öppen. Hävdgynnade arter ska finnas och frekvensen av igenväxningsarter som hundäxing och hundkex skall vara högst 1%. Viktiga orkidélokaler är en prioriterad undergrupp av naturtypen och hyser antingen en riklig förekomst av orkidéer, en värdefull population av minst en nationellt mindre vanlig orkidéart, eller en förekomst (oavsett storleken) av minst en orkidéart som är nationellt eller regionalt sällsynt eller mycket sällsynt.

Bevarandemål

Arealen av Kalkgräsmark (6210) ska vara minst 60,2 hektar.

Vegetationen skall vara tydligt hävdpräglad och ha en för naturtypen naturlig artsammansättning, inklusive kalkkrävande arter. Gräsmiljön skall vara öppen och generellt inte ha mer än 20 % täckningsgrad av träd och buskar. Ett visst inslag av buskar och träd förekommer och gynnar bl.a. insektsfaunan i området.

Kalkgräsmarkerna hävdas årligen genom bete med främst nöt, och en tydligt hävdpräglad markvegetation förekommer. Området har en naturlig näringsnivå som är opåverkad av gödsling (förutom från betande djur). Betesdjuren hålls så långt som möjligt fria från avmaskningsmedel som innehåller makrocycliska laktoner (där avermectinerna ingår) eftersom det slår ut den dynglevande insektsfaunan.

Typiska arter förekommer rikligt och visar inga tecken på bestående populationsnedgångar. Arter som blivit klassade som invasiva och/eller negativa indikatorarter förekommer inte eller i mycket liten omfattning.

Bevarandetillstånd

Gynnsam

6410 - Fuktängar

Areal: 21,7 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Fuktängarna i Yttre Stockviken ligger insprängda fläckvis i områdets kalkgräsmarker och strandängar, och ingår i det stora öppna område som till största delen betas med nöt. Gräsmarkerna är överlag välhävdade. Nedan följer en generell beskrivning av naturtypen.

Naturtypen utgörs av våta gräsmarker på jordar med stort inslag av kalk, lera eller torv. Krontäckning av träd och buskar är låg, 0-30%, och inte av igenväxningskaraktär. I typen ingår både ohävdade och hävdade marker nedanför trädgränsen. Två undertyper finns: a) Fuktängar på neutrala till alkaliska, kalkrika jordar med ett varierande vatteninnehåll, ofta relativt artrika. Här ingår bland annat "kalkfuktängen". b) Fuktängar på surare jordar, ibland torvrika, med blåtåtel, tåg- och starrarter. Typen varierar beroende på hävd och hävdintensitet. För upprätthållande av gynnsam bevarandestatus bör objektets hävdhistoria vara vägledande för den fortsatta skötseln. Fuktängar med lång hävdkontinuitet och hävdgynnade naturvärden är beroende av fortsatt skötsel i form av slåtter eller bete samt röjning av igenväxningsvegetation för att naturtypen skall kunna bibehålla gynnsam bevarandestatus. För vissa varianter av naturtypen krävs återkommande översvämningar.

Bevarandemål

Arealen av Fuktäng (6410) ska vara minst 21,7 hektar.

Fuktängen hävdas årligen genom bete och en tydligt hävdpräglad markvegetation förekommer. Fuktängen har tillräcklig markfuktighet och en naturlig hydrologi, vilket kan innebära återkommande översvämningar. Miljön är öppen och har i normalfallet mindre än 30 % täckningsgrad av träd och buskar. Området har en naturlig näringsnivå som är opåverkad av gödsling (förutom från betande djur). Betesdjuren hålls så långt som möjligt fria från avmaskningsmedel som innehåller makrocycliska laktoner (där avermectinerna ingår) eftersom det slår ut den dynglevande insektsfaunan.

En för naturtypen naturlig artsammansättning förekommer med frånvaro av arter som blivit klassade som invasiva, och negativa indikatorarter förekommer inte heller eller i mycket liten omfattning. Typiska arter, karaktärsarter och hävdgynnade arter förekommer rikligt och visar inga tecken på bestående populationsnedgångar eller trivialisering.

Bevarandetillstånd

Gynnsam

1493 - Kalkkrassing, *Sisymbrium supinum*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Kalkkrassing är en lågväxt, ettårig korsblommig växt. Den växer på fuktiga solöppna platser på kalkmark, vanligen alvarmark, på platser där markfuktigheten fluktuerar kraftigt. Den förekommer även i tidvis uttorkade pölar och myrkanter där de övriga ekologiska förutsättningarna finns (tidvis översvämmade ytor med gles vegetation, tillräckligt hög kalkhalt etc.). Den förekommer ofta i kulturmiljöer såsom störd alvarmark eller gräsmark, åkrar, vägkanter, körvägar och stenbrott, och växer även på stränder som blottas vid lågvatten (men trängs undan av andra arter på stränder som översvämmas två gånger per år). Blommorna är insektspollinerade, fröna är vindspridda, spridningsavståndet uppskattas till 10 meter. Arten har troligen en långlivad fröbank men studier saknas.

Kalkkrassingens konkurrenssvag och klarar inte av att växtplatserna växer igen med högväxt vegetation av buskar med mera. Den gynnas därmed av en måttligt till intensiv betesdrift. Artens numerär varierar mycket kraftigt mellan år, och det kan gå flera år mellan observationer av arten på en och samma lokal.

Arten har sin huvudsakliga utbredning på Öland och Gotland, och finns på Gotland på ett 50-tal lokaler från Sudret till Fårö.

Arten kräver noggrant skydd enligt art- och habitatdirektivet. Arten är fridlyst enligt 7§ Artskyddsförordningen (2007:845) vilket innebär att det är förbjudet att avsiktligt plocka, samla in, skära av, dra upp med rötterna eller förstöra arten i naturen. Förbudet gäller alla stadier i artens livscykel. Vilt levande exemplar av arten omfattas av 23§ Artskyddsförordningen vilket innebär att det är förbjudet att förvara och transportera arten.

Bevarandemål

Kalkkrassing (A045) ska förekomma i området.

Störningsregimer som översvämming, tramp och bete som skapar för arten lämpliga substrat av blottlagda, tidvis fuktiga, jordar på kalkrikt underlag med lågväxt gles vegetation ska förekomma. Området har en naturlig hydrologi och en naturlig näringsnivå som är opåverkad av gödsliung (förutom från betande djur).

Bevarandetillstånd

Gynnsam

A045 - Vitkindad gås, *Branta leucopsis*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Den vitkindade gåsen häckar på små, flacka öar där den är skyddad från marklevande rovdjur. Arten fordrar stora, öppna gräsbevuxna ytor för sitt födosök, främst strandängar med kortvuxen eller kortbetad gräsvegetation. Den kräver rast- och övervintringslokaler med gott om lämplig föda (främst gräs) samt möjlighet att övernatta ute på vatten. Under häckningen rör sig paret normalt inom ett område i storleksordningen någon kvadratkilometer. Arten flyttar mellan häckningsområdena i Sverige (längs kusterna upp till mellersta Norrland) och övervintringsplatserna i Holland.

I Sverige har man uppskattat antalet reproduktiva individer av vitkindad gås till omkring 8 200 stycken med huvudförekomst på Gotland. Den sammanlagda häckningspopulationen på Öland och Gotland uppgick som mest till över 5 000 par i början av 2 000-talet. Sedan dess har dock en påtaglig minskning skett och populationen uppgår numera till ca 1 200 par. Arten är inte rödlistad utan anses livskraftig.

Vitkindade gås är fredad (3 § i jaktlagen (1987:259)), fredningen gäller också dess ägg och bon. Enligt 1 a § Artskyddsförordningen är det förbjudet att avsiktligt störa fåglarna, särskilt under deras parrings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder. Det är även förbjudet att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplatsar.

Bevarandemål

Vitkindad gås (A045) ska förekomma i området. Arealen av lämplig livsmiljö, strandängar (1630) ska vara minst 22,3 hektar. För vidare beskrivning av artens livsmiljö och hot mot denna, se bevarandemål för naturtypen Strandängar vid Östersjön samt avsnitten "Hotbild" och "Bevarandeåtgärder".

Strandängarna sköts på ett sätt som upprätthåller lämplig kvalitet. Ingen avsiktlig störning av fåglarna eller skada på deras livsmiljö förekommer.

Bevarandetillstånd

Gynnsam

A132 - Skärfläcka, *Recurvirostra avosetta*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Skärfläckan häckar i sällsynt längs södra Sveriges kuster i grunda vikar och bukter längs flacka kustpartier. Arten kräver stora områden, och de bästa lokalerna omgärdas av öppna, välhävdade strandängar. Boet läggs mycket nära vattenlinjen, till exempel på låglänta strandängar, i tångvallar, på låga holmar eller sandrevlar. Vanan att placera boet precis i vattenlinjen gör att häckningarna ofta misslyckas på grund av stormar och högvattenperioder under våren och försommaren. Det finns tecken från Öland på att skärfläckan föredrar att häcka vid vattensamlingar omedelbart innanför den egentliga strandlinjen, något som skulle kunna vara ett försök att minska effekterna av höga vattennivåer under botiden.

Skärfläckan hävdar revir och rör sig under häckningen inom ett område i storleksordningen 25-50 hektar. Arten flyttar söderut under vintern och övervintrar i sydvästra Europa och nordvästra Afrika.

Skärfläckan häckade sällsynt i södra Sverige under 1700- och 1800-talen men försvann som häckfågel i slutet av 1800-talet (sista häckningen på Gotland 1849). Arten återkoloniserade därefter landet från och med 1920-talet och återkom till Gotland 1947. Vid slutet av 1990-talet uppgick det svenska beståndet till knappt 1 400 par, med drygt 500 par på Gotland. I en riktad inventering gjord 1996-2006 registrerade man inventeringsåren 1996, 2001 och 2006 427, 514 respektive 193 häckande par. I Yttre Stockviken har skärfläckan minskat som häckfågel, men det är ändå ett av de områden där det finns mest skärfläcka, 4 par 2006 och 6 par 2014. Det är dock inte helt rättvisande att jämföra siffran från 2014 med den från inventeringen 2006, då häckfågelinventeringens lokaler är mindre än Natura 2000-området (som alltså omfattar flera lokaler) och alla lokalerna inom området har inte inventerats under samma år efter 2006 (vissa lokaler har inte inventerats alls sedan dess). Skärfläckan är inte rödlistad.

Skärfläckan är fredad (3 § i jaktlagen (1987:259)), fredningen gäller också dess ägg och bon. Enligt 1 a § Artskyddsförordningen är det förbjudet att avsiktligt störa fåglarna, särskilt under deras parrings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttningsperioder. Det är även förbjudet att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplatsar.

Bevarandemål

Häckande par av skärfläcka (A132) ska återkommande finnas i området. Inga försämringar för arten som leder till minskning av antalet häckande par skall ske i området.

De strandnära områdena både på land och i vatten i Ugnen håller en kvalitet som tillgodoser artens behov. Strandängarna och andra strandnära områden sköts på ett sätt som upprätthåller lämplig kvalitet enligt områdets bevarandemål (hävden upprätthålls). Strandnära vattensamlingar bibehålls. Ingen avsiktlig störning av fåglarna eller skada på deras livsmiljö förekommer.

Bevarandetillstånd

Gynnsam

A151 - Brushane, *Philomachus pugnax*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Brushanen häckar i Sverige i två helt olika typer av miljöer, med olika ekologiska krav och populationsutveckling. Det sydliga beståndet kräver tillgång på lämpliga häckningsmiljöer i form av hävdade strandängar. I bra häckningsmiljöer finns en mosaik av gräs- och starrmarker, öppna dy- och jordtytor och grunda vattensamlingar. Det nordliga beståndet kräver tillgång på lämpliga häckningsmiljöer i form av våta myrmarker, framför allt relativt lågväxta, fuktiga till blöta gräs- och starrängar.

Brushanarna på Gotland tillhör det sydliga beståndet och häckar på välhävdade strandängar. Hanarna spelar på gemensam plats, företrädesvis på låga upphöjningar i terrängen. Under häckningen rör sig fåglarna inom ett begränsat område, gissningsvis någon kvadratkilometer. Arten häckar sent jämfört med andra vadare, och tidigt betessläpp kan därmed påverka arten negativt. Det skandinaviska beståndet övervintrar främst i Afrika söder om Sahara (Sahelzonen).

Den svenska populationen av brushane uppgår till ca 25 000 par, varav minst 99% finns i Norrland. Situationen för brushanarna i det sydliga beståndet är dålig, med för få häckningsplatser och för få häckande par (100-500 i södra Sverige varav huvuddelen på Öland och Gotland) för att beståndet ska kunna anses vara stabilt på lång sikt. Bestånden på Gotland är mer stabila än i andra delar av södra och mellersta Sverige, men arten minskar kraftigt även här. I Yttre Stockviken fanns vid en riktad inventering 2014 fyra honor av brushane. Brushanen är rödlistad och klassad som sårbar (VU).

Brushanen är fredad (3 § i jaktlagen (1987:259)), fredningen gäller också dess ägg och bon. Enligt 1 a § Artskyddsförordningen är det förbjudet att avsiktligt störa fåglarna, särskilt under deras parrings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder. Det är även förbjudet att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplatsar.

Bevarandemål

Häckande par av brushane (A151) ska återkommande finnas i området. Inga försämringar för arten som leder till minskning av antalet häckande par skall ske i området.

De strandnära områdena både på land och i vatten i Yttre Stockviken håller en kvalitet som tillgodoser artens behov. Strandängarna och andra strandnära områden sköts enligt rekommenderade bevarandeåtgärder för området med hänsyn till artens behov (sent betessläpp). Ingen avsiktlig störning av fåglarna eller skada på deras livsmiljö förekommer.

Bevarandetillstånd

Icke gynnsam

A193 - Fisktärna, Sterna hirundo

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Fisktärnan förekommer både vid inlandsvatten och vid havet där den lever av småfisk, blötdjur och insekter. Den häckar solitärt eller i mindre kolonier, och samhäckar ofta med silvertärna och skrattmå. Som hos övriga tärnarter är kolonierna instabila och lämpliga häckningsplatser kan till synes helt utan anledning överges från ett år till ett annat. En viss lokal och regional omfördelning får därmed anses vara en naturlig del i fisktärnans beståndsdynamik. Fisktärnan är en långflyttare där de nordiska fåglarna huvudsakligen övervintrar längs kuststräckan mellan Västafrika och Godahoppsudden. Under häckningen födosöker fisktärnorna inom ett område i storleksordningen 1-5 kvadratkilometer.

I Sverige häckar fisktärnan i samtliga svenska landskap och det svenska beståndet beräknades till 20 000-25 000 par omkring år 2005. Beståndsutvecklingen har varit svårtolkad och uppgifterna från olika håll har delvis varit motsägande. Resultat från Svenska häckfågeltaxeringen tyder på att beståndet är mindre idag än under senare delen av 1970-talet och början av 1980-talet, men mellanårsvariationerna i materialet är stora. Populationen anses i nuläget, efter några decenniers långsam ökning, hålla sig till en stabil trend. I Sverige är fisktärnan inte rödlistad, men på global nivå har arten sett en statistiskt signifikant minskning. Fisktärnans häckningsekologi, vilken innebär plötsligt byte av häckningslokal, gör det svårt att avgöra huruvida eventuell avsaknad av häckande fisktärna tyder på naturlig frånvaro eller försämrade bevarandestatus. Under riktade inventeringar 1996-2006 fanns endast ett fåtal par häckande fisktärna i Yttre Stockviken 2006.

Vid fåglarnas häckning kan båttrafik och friluftsliv medföra stora störningar. Igenväxning kan leda till att häckningsplatser försvinner. Rovdjur, i synnerhet mink och räv, kan lokalt utgöra ett hot mot häckningskolonier. Spridning och ackumulering av miljögifter påverkar häckningsutfallet negativt.

Fisktärnan är fredad (3 § i jaktlagen (1987:259)), fredningen gäller också dess ägg och bon. Enligt 1 a § Artskyddsförordningen är det förbjudet att avsiktligt störa fåglarna, särskilt under deras parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttningsperioder. Det är även förbjudet att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplats.

Bevarandemål

Häckande par av fisktärna (A193) ska återkommande finnas i området. Inga försämringar för arten som leder till minskning av antalet häckande par (utöver artens naturliga byten av koloniområde) skall ske i området.

Då fisktärnan födosöker över stora områden bör havsområdena både i och utanför Ålarve hålla en kvalitet som tillgodoser artens behov. Strandängarna och andra strandnära områden sköts på ett sätt som upprätthåller lämplig kvalitet enligt områdets bevarandemål. Ingen avsiktlig störning av fåglarna eller skada på deras livsmiljö förekommer.

Bevarandetillstånd

Icke gynnsam

A194 - Silvertärna, *Sterna paradisaea*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Silvertärnan förekommer både vid inlandsvatten och vid havet där den främst lever av småfisk men även ryggradslösa djur som t.ex. blötdjur och marina kräftdjur. Den häckar solitärt eller i mindre kolonier, och samhäcker ofta med fisktärna. Silvertärnan är den fågel som flyttar längst sträcka mellan sommar- och vinterkvarter, där de nordiska fåglarna huvudsakligen övervintrar längs södra Afrikas kust och i Södra Ishavet i Antarktis. Under häckningen födosöker silvertärnorna över stora områden, ofta i storleksordningen 25 kvadratkilometer.

I Sverige häckar silvertärna i samtliga svenska landskap och det svenska beståndet beräknades till 20 000-25 000 par omkring år 2005. Sedan mitten av 1970-talet har silvertärnan ökat i antal i Östersjöområdet, men lokalt har arten försvunnit till följd av den amerikanska minkens expansion. Populationen silvertärnor på Gotland uppskattades år 2005 till 2 500 par. Silvertärna är inte rödlistad i Sverige, men globalt har arten minskat. Under häckningen födosöker silvertärnorna inom ett område i storleksordningen 25 km². Arten övervintrar längs södra Afrikas kust och i Södra Ishavet.

Vid fåglarnas häckning kan båttrafik och friluftsliv medföra stora störningar. Igenväxning kan leda till att häckningsplatser försvinner. Rovdjur, i synnerhet mink och räv, kan lokalt utgöra ett hot mot häckningskolonier. Spridning och ackumulering av miljögifter påverkar häckningsutfallet negativt.

Silvertärnan är fredad (3 § i jaktlagen (1987:259)), fredningen gäller också dess ägg och bon. Enligt 1 a § Artskyddsförordningen är det förbjudet att avsiktligt störa fåglarna, särskilt under deras parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttningsperioder. Det är även förbjudet att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplats.

Bevarandemål

Häckande par av silvertärna (A194) ska återkommande finnas i området. Inga försämringar för arten som leder till minskning av antalet häckande par (utöver artens naturliga byten av koloniområde) skall ske i området.

Då silvertärnan födosöker över stora områden bör havsområdena både i och utanför Ugnen hålla en kvalitet som tillgodoser artens behov. Strandängarna och andra strandnära områden sköts på ett sätt som upprätthåller lämplig kvalitet enligt områdets bevarandemål. Ingen avsiktlig störning av fåglarna eller skada på deras livsmiljö förekommer.

Bevarandetillstånd

Gynnsam

A195 - Småtärna, *Sterna albifrons* (nytt namn *Sterna albifrons*)

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Småtärnan förekommer på långgrunda stränder längs kusten där den lever av småfisk och kräftdjur. Arten är strikt bunden till långgrunda strandområden och jagar i regel patrullerande utanför strandlinjen. Småtärnan häckar på kala sandstränder, på låga sand- eller grusrevlar och på industri- och utfyllnadsmark vid kusten, och tillgång på lämpliga häckningsplatser är av allt att döma en begränsande faktor. Under häckningen kan födosökningen utsträckas åtskilliga km bort från boplatserna. Arten är en långflyttare som övervintrar längs Afrikas västkust.

I Sverige häckar småtärnan sällsynt i Skåne, Öland, Gotland, på Västkusten och längst norrut i Bottenviken. Beståndet av häckande par är ca 500, antalet individer har ökat de senaste 30 åren men beståndet varierar en del mellan olika år och vissa omfördelningar mellan kolonierna sker. Arten är rödlistad och klassad som sårbar (VU).

Vid fåglarnas häckning utgör störningar från badturism, friluftsliv och sportfiske ett stort hot, främst genom att fåglarna tvingas bort från de bästa häckningsplatserna och ut i sekundära miljöer med resultatet att många häckningar misslyckas. Expansionen av gråtrut längs kusterna har lokalt lett till att småtärnan trängts undan från sina häckningsplatser. Igenväxning kan leda till att häckningsplatser försvinner. Småtärnan är relativt långlivad vilket också gör den extra känslig för miljögifter som påverkar häckningsutfallet negativt.

Småtärnan är fredad (3 § i jaktlagen (1987:259)), fredningen gäller också dess ägg och bon. Enligt 1 a § Artskyddsförordningen är det förbjudet att avsiktligt störa fåglarna, särskilt under deras parrings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder. Det är även förbjudet att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplats.

Bevarandemål

Häckande par av småtärna (A195) ska återkommande finnas i området. Inga försämringar för arten som leder till minskning av antalet häckande par skall ske i området.

Då småtärnan födosöker över stora områden bör havsområdena utanför Näsudden hålla en kvalitet som tillgodoser artens behov. Strandängarna och andra strandnära områden sköts på ett sätt som upprätthåller lämplig kvalitet enligt områdets bevarandemål. Ingen avsiktlig störning av fåglarna eller skada på deras livsmiljö förekommer.

Bevarandetillstånd

Gynnsam

Dokumentation

- ArtDatabanken, 2015. Artfakta *Branta leucopsis*, Vitkindad gås (<http://artfakta.artdatabanken.se/taxon/100019>).
- ArtDatabanken, 2015. Artfakta *Calidris pugnax*, Brushane (<http://artfakta.artdatabanken.se/taxon/100103>).
- ArtDatabanken, 2015. Artfakta *Erucastrum supine*, Kalkkrassing (<http://artfakta.artdatabanken.se/taxon/1939>).
- ArtDatabanken, 2015. Artfakta *Recurvirostra avosetta*, Skärfläcka (<http://artfakta.artdatabanken.se/taxon/100122>).
- ArtDatabanken, 2015. Artfakta *Sternula albifrons*, Småtärna (<http://artfakta.artdatabanken.se/taxon/100133>).
- ArtDatabanken, 2015. Artfakta *Sterna hirundo*, Fisktärna (<http://artfakta.artdatabanken.se/taxon/102618>).
- ArtDatabanken, 2015. Artfakta *Sternula paradisaea*, Silvertärna (<http://artfakta.artdatabanken.se/taxon/102619>).
- Ekstam, U. & Forshed, N. 1996. Äldre fodermarker.
- Gärdenfors, U. et al. 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken.
- Gotlands Ornitologiska Förening. 2015. Yttrande över förslag till Åtgärdsprogram för bevarande av hotade vadare på strandängar 2014 – 2018 (Dnr 511-29178-2014).
- Johansson, T., Hedgren, S., Kolehmainen, T. & Tydén, L. 2007. Återinventering 2006 av häckande fåglar på gotländska strandängar. Rapporter om natur och miljö - nr 2007:17. Länsstyrelsen i Gotlands län.
- Jordbruksverket 1998. Skötselhandbok för gårdens natur- och kulturvärden.
- Länsstyrelsen i Gotlands län, 2005. Bevarandeplan för Natura 2000-område Yttre Stockviken SE0340104.
- Länsstyrelsen i Gotlands län. Återinventering av häckande fåglar på gotländska strandängar, stickprov 2007-2014.
- Martinsson, M. 1997. Våtmarker på Gotland. Länsstyrelsen i Gotlands län.
- Naturvårdsverket, 2003. Natura 2000, Art- och naturtypsvisa vägledningar, Fåglar 1, Fåglar 2, Fåglar 3.
- Naturvårdsverket, 2011. Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1, Strandängar vid Östersjön (1630), Fuktängar (6400), Kalkgräsmarker (6210), Sten- och grusvallar (1220), Glasörtstränder (1310), Sandstränder vid Östersjön (1640) och Driftvallar (1210).
- Ottvall, R. 2015. Åtgärdsprogram för hotade vadare på strandängar, 2015-2019. Rapport 6680. Naturvårdsverket.

Lagtexter

- Art- och habitatdirektivet, Rådets Direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, officiell svensk översättning, version 01.01.2007.
- Fågeldirektivet, Directive 2009/147/EC of the European Parliament and of the Council of 30 November 2009 on the conservation of wild birds, svensk översättning.
- 7 kap. 27-29 §§ Miljöbalk (1998:808).
- 7 kap. 27-29 §§ Miljöbalk (1998:808).
- 15-17 §§ Förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Bilagor

- Bilaga 1. Karta, utbredning av naturtyper inom Natura 2000-området.
- Bilaga 2. Fynd av rödlistade arter som har gjorts i området.

Bilaga 2. Fynd av rödlistade arter i Natura 2000-området Yttre Stockviken

Den här listan innehåller data som hämtats från Artportalen 2016-12 -19 (<https://www.artportalen.se/>). Det kan finnas rödlistade arter i området som nämns i områdesbeskrivningen men inte återfinns här, detta beror då på att de inte har rapporterats i Artportalen från området.

Kärlväxter

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
<i>Bubieurum tenuissimum</i>	Strandnål	NT
<i>Cerastium subtetrandrum</i>	Östkustarv	NT
<i>Erucastrum supinum</i>	Kalkkrassing	LC

Fåglar

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
<i>Alauda arvensis</i>	Sånglärka	NT
<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Trastsångare	NT
<i>Anas acuta</i>	Stjärtand	VU
<i>Anas querquedula</i>	Ärta	VU
<i>Aquila chrysaetos</i>	Kungsörn	NT
<i>Arenaria interpres</i>	Roskarl	VU
<i>Aythya ferina</i>	Brunand	VU
<i>Aythya marila</i>	Bergand	VU
<i>Botaurus stellaris</i>	Rördrom	NT
<i>Calidris alpina schintii</i>	Sydlig kärrsnäppa	CR
<i>Calidris pugnax</i>	Brushane	VU
<i>Carduelis cannabina</i>	Hämpling	LC
<i>Carpodacus erythrinus</i>	Rosenfink	VU
<i>Chlidonias niger</i>	Svarttärna	VU
<i>Coturnix coturnix</i>	Vaktel	NT
<i>Crex crex</i>	Kornknarr	NT
<i>Curcus pygargus</i>	Ängshök	EN
<i>Dendrocopos minor</i>	Mindre hackspett	NT
<i>Emberiza calandra</i>	Kornsparv	EN
<i>Emberiza rustica</i>	Videsparv	VU
<i>Ficedula parva</i>	Mindre flugsnappare	LC
<i>Gallinago media</i>	Dubbelbeckasin	NT
<i>Haliaeetus albicilla</i>	Havsörn	NT
<i>Hydroprogne caspia</i>	Skräntärna	NT
<i>Jynx torquilla</i>	Göktyta	LC
<i>Larus argentatus</i>	Gråtrut	VU
<i>Larus fuscus</i>	Silltrut	NT
<i>Limosa limosa</i>	Rödspov	CR
<i>Locustella fluviatilis</i>	Flodsångare	NT
<i>Locustella lucinioides</i>	Vassångare	NT
<i>Melanitta fusca</i>	Svärta	NT
<i>Mergellus albellus</i>	Salskrake	LC
<i>Motacilla flava flava</i>	Sydlig gulärta	LC
<i>Numenius arcuata</i>	Storspov	NT
<i>Perdix perdix</i>	Rapphöna	NT
<i>Podiceps auritus</i>	Svarthakedopping	LC
<i>Porzana porzana</i>	Småfläckig sumphöna	VU
<i>Sommateria mollissima</i>	Ejder	VU
<i>Sterna sandvicensis</i>	Kentsk tärna	VU
<i>Sternula albifrons</i>	Smätärna	VU